

INTERKULTURNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

PROČ INTERKULTURNÍ VZDĚLÁVÁNÍ?

- Interkulturní vzdělávání je reakcí na pluralitní společnost
- Fakt pluralitní společnosti lze buď ignorovat, nebo přijmout

MULTIKULTURALISMUS

- Zahrnuje témata spojená s rasou, socioekonomickou třídou, rodovou příslušností, jazykem, sexuální orientací, tělesnou nebo duševní handicapovaností
- Je:
 - Stav společnosti (koexistence různých skupin)
 - Proces (dochází k výměně kultur)
 - Vědecká teorie (zabývá se aspekty sociokulturní rozmanitosti)
 - Společenský cíl (pluralitní společnost na principech rovnosti, tolerance, respektu, dialogu, spolupráce)

INTER- vs. MULTIKULTURNÍ

- Multikulturní znamená koexistenci kultur vedle sebe
- Interkulturní naznačuje vzájemnost, dialog, spolupráci, vzájemnému obohacování kultur (odlišnost je chápána jako přínos, nikoli zdroj konfliktu)

CÍLE IKV (interkulturního vzdělávání)

- Obecným cílem je upevňování vztahů mezi sociokulturními skupinami (majoritou a minoritami)
- Pochopit, že rozmanitost je založena na rovnosti
- Snažit se poznat a respektovat odlišné kultury
- Řešit konflikty nenásilnou cestou
- Naplňování probíhá prostřednictvím IK kompetencí

ETAPY PROCESU IKV

- Studenti si sebe sama představují zvnějšku
- S. se učí rozumět světu a době, ve které žijeme
- S. se seznamují s odlišnou realitou (pohledy na svět, způsoby myšlení, jednání)
- S. se učí chápat kulturní rozmanitost jako pozitivní jev

METODY IKV

- **Diskuse** (slouží k vyjasňování postojů, formulaci názorů, rozvoji schopnosti argumentace a naslouchání)
- **Brainstorming** (slouží ke zjištění, co studenti o tématu vědí, jaké zaujímají postoje)
- **Skupinová výuka** (umožňuje probrat téma z různých úhlů pohledu)
- **Simulační hry a dramatizace** (umožňuje zprostředkovat zkušenost odlišné kultury, připravit se na reálné situace)
- **Kritické myšlení** (např. analýza textů)
- **Projektová výuka**

OBECNÉ ZÁSADY INTERAKTIVNÍ VÝUKY

- Podporujte **tvůrčí atmosféru ve třídě**
- Podněcujte vytvoření **atmosféry důvěry a spolupráce**
- Začínejte s tím, co je všem **důvěrně známo**, s čím mají studenti vlastní zkušenost
- Formulujte **aktuální a přitažlivá témata**, uvádějte příklady z bezprostředního okolí
- Zadávejte **jasně, stručně a konkrétně zformulované úkoly**
- Dbejte, aby měl každý student **prostor k sebevyjádření**, každému věnujte pozornost

OBECNÉ ZÁSADY INTERAKTIVNÍ VÝUKY

- Pracujte s **konfliktem** – neutíkejte od něj, nuťte účastníky k vyjasňování stanovisek, zdůrazňujte styčné body odlišných názorů, podněcujte hledání všestranně přijatelného konsensu
- Věnujte dostatek času **hodnocení aktivit** (reflexe ze strany studentů i učitelova sebereflexe)

IKV V KONTEXTU ČESKÉHO ŠKOLSTVÍ

- IKV naplňuje cíle tzv. Bílé knihy
 - Rozvoj lidské individuality
 - Posilování soudržnosti společnosti
 - Výchova k partnerství, spolupráci a solidaritě v evropské i globalizující se společnosti
- Průřezové téma Multikulturní výchova v RVP ZV
 - Má žáky seznamovat s rozmanitostí kultur
 - Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci
 - Přispívá k odstraňování nepřátelství a předsudků

PŘÍKLADY TÉMAT IKV

- Obecná témata (kultura, identita, minority, ethnocentrismus, xenofobie, stereotypy, předsudky)
- Romové
- Židé
- Uprchlíci a migranti
- Cizinci v ČR
- Gayové a lesbičky

POUŽITÉ ZDROJE

Interkulturní vzdělávání, příručka nejen pro středoškolské pedagogy – projekt Varianty (CD)

RVP ZV (www.vuppraha.cz)